

Список використаних джерел:

1. Амонашвили Ш. А. Чтобы дарить Ребѣнку искорку знаний, Учителю надо впитать море Света / Ш. А. Амонашвили. – Донецк, 2009. – 148 с.
2. Викторов В. Наталия Сац и детский музыкальный театр / В. Викторов. – СПб.: Композитор, 1993. – 240 с.
3. Джус О. Творча спадщина Софії Русової періоду еміграції / О. Джус. – Івано-Франківськ, 2002. – 260 с.
4. Зязюн І. А. Виховання естетичної культури школярів / І. А. Зязюн, Н. Е. Миропольська, Л. О. Хлебнікова та інші. – К.: ІЗМН, 1998. – 156 с.
5. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі / О. Я. Ростовський. – Тернопіль. Навчальна книга – Богдан, 2001. – 272 с.
6. Сухомлинський В. О. Вибрані твори / В. О. Сухомлинський. – К.: Радянська школа, 1977. – Т. 3. – 670 с.

Овчарова І.А.*викладач;***Смольнікова Н.Ф.***викладач,**Харківська гуманітарно-педагогічна академія***АКТИВІЗАЦІЯ МУЗИЧНОГО СЛУХУ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ**

Одним з напрямів процесу формування сучасної концепції професійної освіти є необхідність удосконалення практичної системи підготовки кваліфікованого педагога-музиканта.

В даних тезах розглядається одне з актуальних питань професійної підготовки вчителя музичного мистецтва, а саме, активізація музичного слуху, ступінь розвитку якого дозволяє майбутньому фахівцю ефективно здійснювати педагогічну діяльність.

В науково-педагогічних дослідженнях минулих часів можна простежити провідні тенденції, спрямовані на розвиток музичного слуху як необхідної умови музичного виховання дитини. Відомі педагоги-музиканти ХХ ст. Ж. Далькроз, З. Кодай, К. Орф, Д. Кабалевський та інші створили системи музично-педагогічного виховання дитини, в яких питанням розвитку слухових уявлень приділяється досить важливе місце.

Під музичним слухом розуміється здатність слухати і відтворювати звуковисотний рух, який є основним носієм смислу в музиці. Для того, щоб правильно сприймати музику, розуміти її, творчо опрацьовувати, необхідно володіти гострим та чітко організованим музичним слухом.

Співи займають одне з центральних місць у практичних заняттях майбутнього спеціаліста. Неодмінною умовою виразного співу є правильне, чисте інтонування мелодії, в якій найбільше виявляється музичний зміст пісні. В наших дослідженнях ми дійшли висновку, що одна з причин нечистого інтонування міститься в тому, що при співі по нотах студент нерідко має у полі зору та слуху тільки два сусідніх звуки. Мелодія в цілому розглядається

як послідовність інтервалів. При такому співі найменші неточності інтонування можуть призвести до значної фальші в кінці пісні.

Важливою умовою формування чистої інтонації є ладове виховання музичного слуху. Конкретизуючи поняття про ладовисотний слух, слід підкреслити, що мова йде про здібність сприймати та відтворювати мелодію, відчувати стійкі, опорні звуки, здатність розрізняти ладові функції звуків мелодії, точно їх інтонувати. Можна як завгодно визначати словами мажорний чи мінорний лад, проте якщо студент на слух не зможе відрізнити мажор і мінор, то він не зрозуміє в чому міститься різниця ладових визначень.

Засвоєння музичного матеріалу на основі ладовисотності проходить інтегровано на всіх музичних дисциплінах. Для формування чистоти інтонації викладачу слід навчити студента визначати найбільш важливі інтонаційні зв'язки, які устанавлюються між звуками мелодії і вміти їх знаходити не тільки поруч, а й на відстані, тобто добиватися при співі найбільш значних ладоритмічних зв'язків мелодії. Для покращення орієнтування в мажорних та мінорних ладах ступені ладів слід засвоювати на основі тяготіння нестійких звуків у стійкі, також включати в орієнтир рух по звуках акордів домінантової та субдомінантової функцій і поступово ускладнювати завдання.

Активізація музичного слуху здійснюється завдяки формуванню багатьох музичних компонентів, зокрема навичкам читання з листа, транспонування, акомпанування тощо. Навик швидкого читання нот, безперечно, є необхідним. Однак, неодмінною умовою такого читання повинна бути його усвідомленість, для чого перед співом необхідно проаналізувати ладотональність та ритмічні особливості мелодії пісні. Оволодінню навичками транспонування мелодії вокального твору слід приділяти більш уваги, чим їм звичайно відводиться на заняттях. При транспонуванні мелодія в цілому переноситься у потрібну тональність, тому мелодію необхідно проаналізувати з точки зору основних особливостей мелодичного руху, опорних тонів, найбільш важких в ладоритмічному відношенні моментів.

Співи на заняттях музичного циклу проводяться під супровід фортепіано. Для досягнення точного інтонування мелодії необхідно приділяти належну увагу слуховому самоконтролю якості своєї інтонації, а саме, розвитку внутрішнього слуху майбутнього фахівця. Для цього слід враховувати навик збереження в пам'яті тонічного звуку. Саме тонічний звук є орієнтиром перевірки чистоти інтонації. Перед співом вголос студент-музикант повинен уявити мелодію у думках. Те, що добре внутрішньо прослухано, буде чисто і виразно звучати при співі вголос.

Найбільш ефективним засобом формування гармонійного слуху студента є підбір супроводження до різних мелодій. Співи на заняттях музичного циклу, а також на практичних заняттях, проводяться під супровід фортепіано. Вміння підбирати акомпанемент на слух стає однією з умов удосконалення практичної підготовки майбутніх учителів. Проте без підтримки акомпанементу інтонація більшості студентів стає не стійкою, студент лишається впевненості і чистота строю впадає в залежність від фортепіано. Тож необхідно, щоб звичка до співу з акомпанементом не стала для студента перешкодою. Таке відношення до фортепіанного супроводу позбавляє студента активності, самостійності і призводить до невпевненості у проведенні практичного заняття.

Конкретні прийоми роботи з майбутніми педагогами-музикантами з питань розвитку слухових уявлень повинні мати професійний напрям. Для цього необхідно наблизити умови навчального процесу до умов практичної діяльності студента. Навчальний матеріал слід подавати у вигляді професійно-орієнтованих завдань, налаштовувати студента формами і методами, які б він міг використовувати в своїй практичній діяльності. На заняттях треба створювати проблемні ситуації, які б заставляли його діяти самостійно, мобілізувати свої знання, досвід та творчий потенціал для досягнення певного результату.

Таким чином, активізація музичного слуху на основі ладотонального підходу в підготовці майбутніх вчителів музичного мистецтва потребує від педагогів-практиків активної участі в його подальшій розробці. В кожній навчальній дисципліні передбачається комплекс педагогічних умов, за яких даний підхід буде найефективнішим. Проблема активізації слухових уявлень в сучасній музичній практиці вимагає розвитку технології її впровадження в навчально-виховний процес для створення креативної атмосфери навчання.

Список використаних джерел:

1. Береза А. В. Педагогічно-виконавська практика майбутнього вчителя музики / А. В. Береза. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 179 с.
2. Бриліна В. Вокальна професійна підготовка вчителя музики. Методичний посібник. / В. Бриліна, Л. Ставінська. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 95 с.
3. Кушка Я. Методика музичного виховання дітей. Навчальний посібник / Я. Кушка. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 216 с.